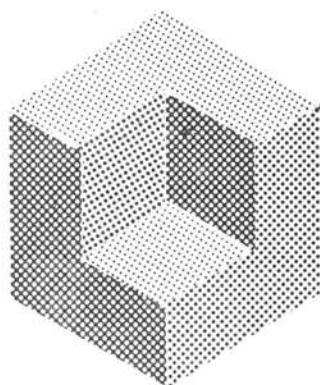

Beszámolók • Szemlék • Közlemények

A műszaki könyvtári koordinációs kollégium 1982. évi első üléséről

A műszaki könyvtári koordinációs kollégium 1982. évi első ülésére március 18-án került sor. Napirendjén az alábbi dokumentumok megvitatása és elfogadása szerepelt:

1. Az 1982. évi munkaterv
2. A könyvtárosképzés egységesítése és szervezési elvei (állásfoglalás a már kiküldött dokumentum és a vele kapcsolatos észrevételek alapján)
3. A könyvtárkezelői tanfolyam területi szervezésének lehetősége
4. A szakterületi együttműködési körök szervezésének lehetőségei (levéltervezet az MM könyvtári osztályának korábban kiküldött tanulmányunk, illetve a kollégium tagjainak hozzászólásai alapján)

Az 1981-ben életre hívott műszaki könyvtári koordinációs kollégium immár bevált munkamódszere, hogy a munkatervében megfogalmazott és megoldásra váró koordinációs célkitűzések és feladatok írásos dokumentumait az OMK Könyvtári koordinációs és módszertani osztálya (KKMO) jóval az ülés előtt – javaslat, tervezet formájában – a kollégium tagjainak hozzászólásra megküldi. A kollégium tagjai által megtett javaslatokkal és kiegészítésekkel válik a napirendi dokumentum a soron következő ülésen a megbeszélés, a közös feladatvállalás és – ha szükséges – a munkamegosztás alapjává.

A műszaki könyvtári koordinációs kollégium 1982. évi munkatervi pontjai (ld. 1. melléklet) a megelőző év feladataihoz kapcsolódnak, s mint ilyenek, a *szakterületi (gyűjtőköri) együttműködés* jelenleg aktuális formáit és mikéntjeit próbálják megtalálni, illetve a *tanfolyami könyvtárosképzés* (könyvtárkezelői és alapfokú tanfolyamok) optimális tartalmi és szervezési arányainak végleges kialakítására törekszenek. Ugyancsak ez év feladata, hogy az 5/1978. KM sz. rendeletben foglaltak szerint alakuljanak ki a koordináció végső keretei, azaz az

együttműködésben potenciálisnak számító *műszaki főiskolai könyvtárak* is bekapcsolódjanak a kollégium munkájába.

A *szakterületi együttműködési körök* szervezési lehetőségeinek újragondolása érdekében 1981 folyamán az OMK–KKMO összefoglalást készített az elmúlt húsz év ez irányú törekvéseinek eredményeiről és sikertelenségeiről.* Az alapozó tanulmány nyomán és a vonatkozó jogszabályok (15/1976. tvr., 17/1976. Mt. sz. rendelet, 5/1978. KM sz. rendelet) értelmezésével írásos előterjesztés készült a kollégium számára a szakterületi együttműködési körök szervezésének jelenlegi lehetőségeiről. Ezt követően – a hozzászólásokat is figyelembe véve – az MM Könyvtári osztálya számára levéltervezetben foglaltuk össze a lehetséges tennivalókat. Ebből a tervezetből, amelyet a kollégium elfogadott, idézzük az alábbiakat.

1. Együttműködési körök alakítását megelőzően állományvizsgálatok végzését tartjuk szükségesnek. Azoknál az intézményeknél, ahol számítógépes információkeresést működtetnek, össze kell kapcsolni az állományvizsgálatokat a mágnesszalagokon feldolgozott dokumentumok vizsgálatával, vagyis meg kell állapítani, hogy a számítógépes információszolgáltatásnak milyen mértékű a primer irodalmi bázisa, s ez miként helyezkedik el a szakkönyvtári rendszerben.
2. Elképzelhetőnek tartjuk a szakterületi együttműködési körök meglehetősen gyors létrehozását az olyan specifikus szakterületeken, amelyeknek viszonylag kis létszámú „művelője” van, vagy pedig határterület, s így szakirodalma különféle szakkönyvtárakban található. Pl.: geodézia, könyvtárvédelem, speciális célokat

* Cziegler Mária: Gyűjtőköri kooperáció az élettelen természet-tudományi, közgazdasági és műszaki szakterületeken 1962 és 1973 között = TMT, 28. évf. 5. sz. 1981. p. 188–196.

szolgáló épületek tervezése stb. Itt sem lenne célszerű azonban az erőszakos körszervezés, de az illetékes országos feladatkörű könyvtárak ilyen vonatkozásokban készek a konkrét kísérletekre, amelyekre egyébként is kényszerítve vannak tudományos rangjuk odaítélése következtében.

3. Minden együttműködési kör megalakításakor tisztázni kellene, hogy a gyűjtőkörileg egyértelműen kijelölt báziskönyvtár képes-e egyéb tekintetben is betölteni a szakterületi együttműködési kör szervező és szolgáltató könyvtárának szerepét (személyi állomány, technikai, anyagi feltételek).

Azóta egyébként a levelet el is juttattuk az MM-hez.

A műszaki könyvtárkezelői tanfolyam jövője szempontjából problémát jelent a vidéki hallgatók utazásokkal való, anyagiakban és időben is megnyilvánuló megterhelése. A koordinációs kollégiumi ülés e probléma megoldására az OMK által tett javaslatok közül a *levelező tagozatok szervezését* találta járható útnak. Az 1982/1983. tanévben a könyvtárkezelői tanfolyam szervezésénél az OMK a kollégium döntése szerint jár el, és a vidéki hallgatók számára levelező tagozatot indít.

Különösen élénk vitát váltott ki az *alapfokú könyvtárosképző tanfolyamok egységesítésére* tett javaslat, mind a tematika részletességét, mind az óraszámot (120) illetően. A koordinációs kollégiumnak az volt az egybehangzó véleménye, hogy a javaslat az alapfokú könyvtárosképző tanfolyamot ismeretekben és órászámában olyan közel hozza a könyvtárkezelői tanfolyamhoz, ami nem engedhető meg, ugyanis csak az utóbbi ad szakképzettséget, és ezzel átsorolási, remélhetőleg anyagi előnyt is. Az alapfokú képzést továbbra is úgy kell tekinteni, mint olyan képzési formát, amelyet a tiszteletdíjas szaknyvtárosok még mindig magas száma, illetve állandó személyi változása „tart csak életben”.

A kollégium e képzési forma egységesítése tekintetében úgy határozott, hogy készüljön ajánlás a szakkönyvtári hálózatok számára, amely az alapfokú könyvtárosi ismeretek elsajátítását *maximum 80 órás* tanfolyam keretében szabja meg. Az ajánlásban kívül készüljön el egy egységes jegyzet is, amely a legjobb biztosítéka a kívánatos mértékű egységnek. A kollégium állásfoglalása az alapfokú tanfolyamok szervezésével kapcsolatban az volt, hogy ezt a funkciót továbbra is a hálózati központok lássák el.

1. melléklet

A műszaki könyvtári koordinációs kollégium 1982. évi munkaterve

1. Szakterületi együttműködési körök szervezésének lehetőségei (1982. március)
2. Alapfokú könyvtárosképzés egységesítése és szervezési elvei (1982. március)

3. A könyvtárkezelői tanfolyamok területi szervezésének lehetőségei (1982. március)
4. A könyvtárkezelői tanfolyam tapasztalatai. Tájékoztató dokumentum (1982. november)
5. A műszaki főiskolai könyvtárak felvétele a kollégiumba, és az ügyrend ezzel kapcsolatos kiegészítése (1982. október)
6. A mikroképes és reprográfiai technikai ellátottság és a fejlesztés főbb irányai (1982. október)

N. Nagy Katalin

Együttműködés – szerződés alapján

Több mint másfél évtizedes hagyomány már, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára és az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár kétoldalú szerződés alapján erősíti meg és fejleszti együttműködését. Az első, 1964-ben kötött megállapodást 1966-ban újabb, egy évre szóló megállapodás követte. Ma már arra következtethetünk, hogy a kezdeményezés jól bevált, mert a két intézmény ezután 1967–1970 között három, 1971–1975 és 1976–1980 között már öt-öt évre vonatkozóan rögzítette írásban is együttműködésének táguló kereteit.

Sem a hagyományokat, sem a jó kapcsolatokat nem akarván megtörni, 1981-ben megkezdődött a következő ötéves szerződés előkészítése, majd 1982. április 22-én dr. Héberger Károly, a BMEKK igazgatója és Futala Tibor, az OMK igazgatója aláírásával hitelesítette a leírtakat.

A szerződésben rögzítettek szerint az együttműködés az alábbi területekre terjed ki: igazgatás, könyvtári állománygyarapítás, könyvtári feldolgozás, olvasószolgálat, szaktájékoztató és bibliográfiai munka, hálózati és módszertani munka, nyomdai munka.

A szerződés – a korábbiakhoz képest – tartalmilag, és – az OMIKK részéről – a kooperáló szervezeti egységek számát tekintve is bővült.

Az *állománygyarapítás* területén gazdagodott az együttműködés a disszertációk és a kongresszusi kiadványok gyűjtésének megosztásával (az előbbi a BMEKK, az utóbbit az OMK gyűjti), illetve a kutatási jelentések OMK-beli országos nyilvántartásával. Ennek érdekében a BMEKK a hozzá beérkező kongresszusi kiadványokról és kutatási jelentésekről katalóguscédulát küld az OMK-nak két példányban, az OMK pedig átadja a BMEKK-nek a hozzá ajándékként vagy csereként beérkezett disszertációkat. A műegyetemi könyvtár tájékoztatást ad továbbá az OMIKK szakirodalmi információs szolgálatánál működő INIS magyar központjának a nukleáris technika békés célú felhasználásával foglalkozó doktori disszertációkról.